

Nagyot mozdultak az erők

Százezer kilométeres mozgalom a kenderfonógyárban

— Lehet huszonöt ezerrel több?

A Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat szegedi kenderfonógyárának dolgozói azt mondták s mondják erre a kérdésre: lehet. Tavaly szeptember vége óta sok minden történt az üzemben, vezetők, munkások egyaránt sokat tettek ennek a kérdésnek és válasznak a jegyében. Így jutottak el a hetvenegynéházezer kilométeres — az egy nap alatt készített fonalmennyiséget mérjük ekképpen — teljesítménytől az első, majd a többi százezer kilométeres eredményig.

„Fényes” napok

Február 24-e ezért fényes nap a gyár történetében. S azóta még négy ilyen nap volt márciusban, amikor százezer vagy százezeren felül eredménynek örülhetett a népes kollektíva. Persze, ha a mozgalom a százezerkilométeres nevet viseli is, mindehhez hozzá kell tenni, hogy emellett a gyár teljesítménye márciusban elérte a 98 ezer kilométeres átlagot.

Rövid összesítést mutat Kardos János igazgató. A számok magukért beszélnek, s a dicséret a kendergyáriaknak szól ebből a beszédből. Október: 75 228 kilométer, november: 82 087 kilométer, december: 83 988 kilométer, január 88 056 kilométer, február: 93 581 kilométer.

Ha máskor illik is kerülni a „felváltás” szót, erre csak ez az egy kifejezés alkalmas most. Csak ez érzékelteti megfelelően a termelés emelkedésének gyorsaságát.

De hátra van a kérdés, hogyan sikerült? Pusztán a „belépett” rekonstrukcióval mindez nem magyarázható, ha csak a gépeken múlt volna, már októbertől a legmagasabb árbócon lenghetne az eredményzászló.

Nem kell respektálni

— Az idel terv — mondja az igazgató — jókora mennyiségi ugrást irányzott elő: tizenhét százalékkal, húsz ezer kilométernyi fonallal kell többet előállítani, mint tavaly. A lépcsőn januárban is feljebb léptünk ugyan egy jelentős fokot — decemberhez képest —, de ezzel együtt csak 98,3 százalékkal sikerült „hozni” a tervet. Végeredményben ez egy ötezeröt százas nagy ugrás volt felfelé, de a lemaradás ténye csak tény maradt. Ezen változtatni akartunk, s össze szedtük minden erőnket egy ilyen, jó értelemben vett „éveleji hajrára”.

Az erők nagyot mozdultak a kenderfonógyárban. Bár eleinte voltak tamaskodók, akadt például olyan műszaki vezető, aki fél éve még esküdt rá, itt a 90 ezer egyszerűen lehetetlen teljesítmény, S az, hogy valóban lehet, sőt többet is, egy kicsit

példa minden gyár számára, tanúságtétel arról, hogy jobb minél kevésbé respektálni az úgynevezett lehetetlent.

A gazdasági és politikai vezetők megbeszélései, a termelési tanácskozások, a brigádok közös erőfeszítései sikerrel jártak. Spöcker Jenő szb-titkár is bekapcsolódik a beszélgetésbe. Elmondja, hogy sokféle „húzóerőt” használtak s használnak mostanában az üzemben. S úgy tűnik, hogy jól használják őket.

Az ösztönzés erői

Február 24 sikeréért a legjobb — fonó II., fonó III. és kiszerező — osztályokat oklevéllel tüntették ki, s más módon is megköszönték a munkások igyekezetét. Anyagi érdekltség is ösztönzi az embereket: a jól dolgozó üzemszerek ezért hat ezer forintig terjedő — az összeg az üzemszerek nagyságától függ — prémiumkeretet kapnak a gyártól az arra legérdemesebb munkások jutalmazására.

A termelési tanácskozásokon sok szó esett a munkafegyelmi problémákról, többek között a váltásokról. Ezek a kieséses időszakok szintén a túlteljesítés, s a vezető elnyökö aranybányái lehetnek, ezért indítottak egy meleg gépatáadásnak nevezett mozgalmat. Emellett arra törekednek, hogy a dolog munkafegyelmi oldalán túl a másik, éppoly jelentős üzemszervezési oldalt is elemezzék. A meősök öröme — hogy ebben a hónapban még nem volt belső export visszavetés — az egész gyáré is. Olyan eljárások kidolgozásán fáradoznak, amelyek segítségével könnyebben ellenőrizhető a minőség. Ebben is, másban is sokat bíznak a KISZ-istákra, s azok a várakozásnak megfelelően, eredményesen segítenek.

Augusztusi tervek

Ma már minden tetszetős túlteljesítés után oda kíváncsiok a kérdés: szükség van-e rá, mennyire értékesek a többlétszázalékok? A kenderfonó esetében egyértelmű igen a felelet.

Kellenek termelvényeik, s annál jobb, minél több lesz belőlük. Aztán meg az üzemen különleges termelőségűségek közé tartozik, ahol a dolgozókon kívül egy kicsit az idő is gazda. Optimális fonási körülmények csak az első és utolsó negyedekben vannak. A nyár minden klímaberendezés dacára is negatív érezteti hatását, a száraz melegben rosszabbodnak a fonási viszonyok, csökken a termelékenység.

Augusztus különösen kritikus ilyen szempontból. Ez adta a gondolatot a gyár vezetőinek, hogy idén egy merőben új dolog megvalósításával próbálkozzanak. Eszerint a kedvező viszonyok közötti

túlteljesítésből hat napot a dolgozók szabadságolására, s ez idő alatt egy minden berendezést érintő nagytakarításra fordítanak. Három műszakos voltuk is emellett szól, a munkások is ezt az időszakot szeretnék legtovább szabadsgágtént kivenni, s mint látható, többtermelésükkel meg is tudják teremteni rá a lehetőséget.

Ha márciusban sikerül tartani a 98 ezres átlagot, három ilyen plusz nap már biztosított. S ha a tervezett hat napot eléri és kiadják augusztusban, bizonyára marad még a túlteljesítésből is meg a túlteljesítő erőből is elegendő, hogy majd a jövő évi nyereségrészesedést növelje. Tavaly a jó export-eredmények nyomán 15 napi nyereséget érdemeltek ki a gyár dolgozói, s idén még tovább gazdagodhat ez az érdem.

Simai Mihály

Irodalmi összeállítás a képzőművészetről

A megyeszerte nagy sikerrel bemutatott vietnámi műsora után újabb produkcióra készül a KISZ Szeged Városi Bizottságának Irodalmi Színpada. Költők-színészek címmel Szilágyi János rendezésében a legmodernebb irodalmi-színepadi megoldásokkal szólaltatják meg egyes korok költőinek a kiemelkedő képzőművészeti alkotásokra szerzett verseit. A görög lírikus Anütétől a mai magyar költők reflexiójáig terjedő összeállítás zömmel XIX. és XX. századi anyagot dolgoz fel. A művek tolmácsolása közben diavetítéssel vizik vászonra a megfelelő képzőművészeti alkotásokat, s társművészeként zenei beállítások is szerepelnek a műsorban. Jó Ete kísérőzenéjének tolmácsolásával közreműködik a KISZ most alakuló szimfonikus zenekarának kamaracsoportja.

A bemutató előadás április 19-én, kedden este hét órakor lesz a Kamaraszínházban.

N. I.

Mozart-opera — Magyarországon először

Szombaton mutatják be Szegeden az Idomeneót

Újabb nagyjelentőségű vállalkozásra készül a szegedi opera: szombaton este mutatják be — Magyarországon először — Mozart Idomeneo című háromfelvonalas operáját. A reggeltől késő estig jóformán megszakítás nélkül tartó próbák szünetében beszélgettünk a nagy vállalkozásról a produkció három vezető művészeivel, Vaszy Viktor karmesterrel, Versényi Ida rendezővel és Szabó Miklóssal, az opera címszereplőjével, aki egyben az Idomeneo első magyar fordításának készítője is.

Mozart ezt az operát 1781-ben, 25 éves korában írta. Még abban az évben bemutatották Münchenben; a nagy zeneszerző maga vezette a próbákat. Az opera München után bécsi színpadra került, némiképp átdolgozott formában. Ennek az átdolgozásnak

az alapján Bernard Paumgartner, a salzburgi Mozarteum igazgatója — anélkül, hogy megsértette volna a mű alapjait — mai színpadra alkalmazta az operát. Ebben a formában — így láthatja majd a szegedi közönség is — 1956-ban mutatták be Salzburgban az Idomeneót, igen nagy, kiemelkedő sikerrel.

A mű a nagy Mozart operák sorozatának nyitánya. Egy évre rá született meg például a Szókratész a Szókratészról. Az Idomeneo azonban különbözik is ezektől a legismertebb Mozart művektől. Zenei anyagában, melódia- és szövegvilágában ugyan jellegzetesen Mozart-i hangvételű, szerkezetében, struktúrájában azonban a barokk vonások uralkodnak. Azt jelenti ez, többek között, hogy a mű statikusan monumentális. Hatalmas kórusok kísérik a cselekményt, de például a szereplők mozgásából hiányzik a dinamika, a későbbi operákból ismert szenvedélyesség.

A szövegvilág mitológiai tárgyú cselekményt dolgoz fel. A mű főhőse, Idomeneo kréai király, a görög mitológia ismert alakja, Homérosz Illiászában és Odüsszeájában is találkozhatunk vele. Az opera ott kezdődik, ahol Idomeneo kilép Homérosz eposzaiból: a hazatérésnél. G. Varesco salzburgi abbé, a szövegvilág írója ezzel indítja a cselekményt. Idomeneo, a trójai háborúból hazatérő király, seregével viharba kerül, s kétségbeesésben megfogadja, hogy ha Neptunus, a tenger istene, megkegyelmez neki, akkor az első embert, akivel hazája földjén találkozik, fölfalozza az istennek. A vihar elcsendesül, s hazatérve Idomeneo saját fiával találkozik legelőször.

Ebből a helyzetből bontakozik tovább az opera cselekménye, amelynek mondanivalója a mitológiai tárgy ellenére is mélysegesen emberi. Az Idomeneo az apai és fiai szeretetnek, s a hősiességnek a drámája.

A szegedi opera együttese nagy gondalal és lelkiismeretességgel készül a rendkívüli bemutatóra. A rendezés forgatókönyvét alkalmazzák, a jelmezeket jószóló vendégművész, Radojovic Radmila tervezte. A díszletek Sándor Lajos munkái. A főbb szerepeket Szabó Miklóson kívül Réti Csaba, Alpar Mária, Karikó Teréz, Gyimesi Kálmán, Sinkó György és Gregor József éneklék.

L. F.

MIÉRT AD ACTA?

„Maszek” haszon egy állami házban

Szegeden, a Mikszáth Kálmán utca 23. számú házban négy lakó évek óta nem tud a mosókonyhához jutni, mert abban a helyiségben piaci árusok ládáit, motyói hevernek. A ház az államé, a mosókonyha bérbeadásának „joga” viszont még most is a volt háztulajdonosé, ö. v. Molnár Lajosné. Ugyanígy kiadta bérleményként a pincét is. Pénzt szed ezeken kívül az udvarban tárolt kizokcsikért, a piaci árusoknak ott őrzött szétszedhető asztalaiért. A lakók elmondása szerint egy időben ö. v. Molnár a WC használatáért is forintokat szedett, ha valaki betévedt az udvarába.

Piacozók raktára

Ö. v. Molnárné állítólagos „privilegiumát, szerzett „jogát” a ház fölött a Szegedi Ingatlankezelő Vállalat tudtával és szemet hunyásával, valamint a kerületi tanácsok lakás- és helyiséggazdálkodási osztályának tudomásával gyakorolja. S az ügynek már története van, miközben a lakók egyik hivatalból a másikba szaladgálnak, hogy mosókonyhához jussanak. Bent kényserülnek mosni a lakásokban, de nem akarják tönkretenni bútorikat a gőzzel.

S még valamit: minden szerda és szombat hajnalban is szeretnének aludni, mint más napokon. Csakhogy a piaci árusok hajnali 3 órakor már ott pakolászhatnak, rakodhatnak, húzzák-tolják a koscsikat, dübörögnek, kiabálnak

— s mert ők is emberek —, szidják egymást, mert egyik késlelteti a másikat a ládák és árufelelések kirárolásával a mosókonyhához jutni, pincéből. A ház különben is olyan gazdátlan, mint egy bagolyvár. A házbelieknek alig van bátorságuk, hogy este sötétedés után átmenjenek az udvaron. Meg sem tudnák köszönni, ha valaki rájuk ijesztené.

Fekete ügylet

A volt háztulajdonos egyszerűen már kényserült lemondani az IKV javára a fekete bérleti díjak beszedéséről. A pénz azonban — úgy látszik süttött, mert az IKV nem vette át, hanem közjegyzői letétbe helyezte.

— A bérleti díjat azért nem vettük át — mondta Kőrösi Ferenc, a Deák Ferenc utcai házkezelőség vezetője —, mert akkor elismernék a volt háztulajdonos által kreált jogtalan bérleti viszonyt, amelyet még ma is fenn tart. Most majd a bíróságon szerzünk érvényt, hogy a piaci árusok egy napon végképp ki-pakoljanak a mosókonyhá-ból, s ahhoz a lakók jog szerint is hozzájussanak.

De miért csak most és miért ilyen körülményesen lassú ügyintézés? Az ügyről tavaly június 20-án átiratot küldött az I. kerületi tanács szabálysértési előadója a kerületi tanácsok lakás- és helyiséggazdálkodási osztályának. Birtokháborítás miatt ugyanis nem tudtak eljárni ö. v. Molnárnéval szemben, hiszen az IKV hosszú semmittevése ebben az ügyben mentette is a volt háztulajdonos özvegyét, mert éveken át eltúrta, hogy felvegye a bérleti díjakat.

Rendet!

A júniusi átiratra viszont ráültek a kerületi tanácsok lakás- és helyiséggazdálkodási osztályán. Vigh László osztályvezető most is csak megkeresésünkre tájékozódott az ügyről. Azt válaszolta, hogy az előadó, aki a Mikszáth Kálmán utca 23. számú ház lakóinak ügyével foglalkozott, elkerült az osztályról. Azóta tehát ad acta került az ügy, valahol elfeküdt elintézetlenül. És most mire várnak? Arra, hogy az ügyirat elinduljon valahogy, tekintve, hogy a piaci áru-

S. M.

„Ilyen kicsi kakasok”

A hóhért is akasztják néha, s a fényképező is kell olykor személyi igazolványképet készíteni. Mi több, mi nem is olyan régen megtudtuk, hogy némely esetben a kijózanító is rászorulnak némi kijózanításra. Hogy mik vannak! Ki hitte volna, hogy a detoxikáló állomás — mely alkalmazottja afféle „szexuális detoxikálásra” vetemednek.

Szó ami szó, bizony a kijózanításra beállított részeg hölgyekkel szemben nem éppen gentlemanhoz méltóan viselkedtek ott Pesten ezek az urak. Bizonyára mentesül hozták fel, hogy a szituáció is büncsábító volt, már csak így van ez, ha egy magával tehetetlen hölgy egy magával tehetősvallóval egyazon kijózanító szobába kerül. Az alkoholtól bódult nővel aztán persze hogy úgy bánt el az épp szolgálatban levő túridáni, ahogy akart.

Dehát addig jár a szarvas a szép híves patakra míg... szóval lebuktak ezek az erotikus zónába tévedt markecolók. Sőt,

egyikük számára még a börtönviselés is megnehezítik most azok az apasági kérések, melyeket a szegény, végül mégiscsak kijózanodott „ápoltak” nyújtottak be.

De hisz láttunk ilyet másutt is. Esetenként egy elnök vagy igazgató — nem is annyira férfiasága, mint inkább „beosztása teljében” megköveteli, vagy megkövetelné, hogy a „jó nők” hozzá is legyenek „jók”. De ott legalább fennmarad az „aki akar és aki nem akar” alternatíva. Itt azonban nem lehetett alternatíva, csak mint olvashattuk, „szellemeskedés volt”, mégpedig, amint szintén meg vagyunk írva, következményekkel.

No, no, vigyázzunk azért a szóval; erre ugyan senki sem mondhatja, hogy „ilyen nagy szerelem”. Legfeljebb azt, hogy „ilyen kicsi kakas” — merthogy mind-egyik ilyen picikécske lesz, ha egyszer kiveszik alóla a maga miniatűr szemétdombját.

Szovjet filmdelegáció érkezett hazánkba

Szerdán Budapestre érkezett Mihail Romm, az ismert szovjet filmrendező, a hétköznapi fasizmus című nagysikerű alkotás rendezője. A művész a lipcei fesztiválon nagydíjjal kitüntetett filmjének magyarországi bemutatása alkalmából látoga-

tott el fővárosunkba. Ugyancsak Budapestre érkezett Maja Turovszkaja és Jurij Hanyutin is, akik Mihail Romm-mal együtt írták a film forgatókönyvét.

A szovjet filmművész-delegációt a Fehérvári repülőtéren ünnepélyesen fogadták.

Kézikönyv a tudományegyetemről

Négy nyelven — angolul, németül, franciául, oroszul — jelent meg a József Attila Tudományegyetem bemutatkozó, fényképekkel illusztrált ízléses és hasznos 80 oldalas kézikönyve. Cím lapja a névadó költő Dugonics téren álló szobrát ábrázolja. Az összefoglaló ismertetés Szeged történelmének az országalapítástól napjainkig terjedő vázlatos áttekintésével indul.

A szép kiállítású kézikönyv a József Attila Tudományegyetem kiadásában, ár. Martonyi János, az állam- és jogtudományi kar tanszékvezető professzorának összeállításában kerül az olvasók elé.

oktatási-tanulmányi munkába, az intézetek tudományos kutatási területeire, s megemlékezik az egyetem publikációs tevékenységéről is. A diákokthozok minden napjairól, a KISZ-munkákról, az egyetemi fiatalok kulturális- és sportmozgólásairól is beszámoló tájékoztató jelleggel, s sok fényképes illusztráció kíséretében.

A szép kiállítású kézikönyv a József Attila Tudományegyetem kiadásában, ár. Martonyi János, az állam- és jogtudományi kar tanszékvezető professzorának összeállításában kerül az olvasók elé.